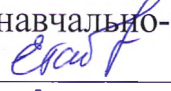

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СУМСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ВІДОКРЕМЛЕНИЙ СТРУКТУРНИЙ ПІДРОЗДІЛ
«ОХТИРСЬКИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ
СУМСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО АГРАРНОГО УНІВЕРСИТЕТУ»

ЗАТВЕРДЖУЮ

Заступник директора
з навчально-виховної роботи
 Олена ГАВРИШ
„30” 08 2024 р.

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Основи підприємницької та управлінської діяльності

для студентів освітньо-професійної програми **Монтаж, обслуговування
устаткування і систем газопостачання**

спеціальності **192 Будівництво та цивільна інженерія**

Освітньо- професійний ступінь - **фаховий молодший бакалавр**

Обсяг дисципліни в кредитах ЄКТС - **2**

Розробник - **КОГУТ Анна викладач**

Програму розглянуто і схвалено цикловою комісією економічних спеціальностей

Протокол № 1 від 30 серпня 2024 р.

Голова циклової комісії Анна КОГУТ

Опис навчальної дисципліни

№	Назва	
1	Освітньо-професійна програма	Монтаж, обслуговування устаткування і систем газопостачання
2	Галузь знань	19 Архітектура та будівництво
3	Освітньо-професійний ступінь	фаховий молодший бакалавр
4	Шифр і назва спеціальності	192 Будівництво та цивільна інженерія
5	Статус навчальної дисципліни	вибіркова
6	Семестр(семестри)	VII (БСО)
7	Загальна кількість годин (кредитів ЄКТС)	60 годин/ 2 кредита
8	Аудиторні заняття в тому числі: лекції лабораторні практичні семінарські	24 12 10 2
9	Форма семестрового контролю	диференційований залік
10	Мова викладання	українська
11	Самостійна робота студента	36

Мета і завдання навчальної дисципліни

Мета викладання дисципліни	навчити студентів ефективно використовувати у майбутній роботі інформацію з управління виробництвом; з'ясувати сутність, об'єктивні передумови становлення та умови функціонування підприємницької діяльності.
Завдання вивчення дисципліни	<ul style="list-style-type: none"> - розкрити основну мету дисципліни та визначити основні категорії підприємництва; – дати чітке уявлення про загальнотеоретичні засади підприємництва; – ознайомити із сучасним станом розвитку підприємництва та його проблемами; – сформувані у студентів цілісне бачення проблем підприємницької діяльності (підприємницькі ризики, безпека підприємницької діяльності, психологічні аспекти підприємництва); – озброїти студентів навичками і вміннями, необхідними для організації власної справи; - ознайомити з порядком організації служби маркетингу на підприємстві. - набути навичок з управління підприємством.

Компетентності та результати навчання

Загальні компетентності	<p>ЗК 5 Здатність обробляти та аналізувати інформацію з різних джерел.</p> <p>ЗК 8 Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.</p> <p>ЗК10 Знання та розуміння предметної області професійної діяльності</p>
Спеціальні (фахові, предметні) компетентності	ФК 16 Здатність до ділових комунікацій у професійній сфері, знання основ ділового спілкування, навички роботи в команді(колективі).
Програмні результати навчання	ПРН 21 Планувати, аналізувати, контролювати і оцінювати власну роботу та роботу інших осіб

Пререквізити

Передумова для вивчення дисципліни є набуття теоретичних знань та практичних навичок за такими дисциплінами: «Економічна теорія»

Постреквізити

Після набуття теоретичних знань та практичних навичок з дисципліни переходити до написання дипломного проекту та проходження переддипломної практики.

Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти

Бали	Критерії оцінювання
«Відмінно» («5»)	Здобувач освіти глибоко, ґрунтовно засвоїв програмний матеріал, досконало, логічно послідовно його викладає. Студент активно працює протягом усього курсу і, здатний висловити власне ставлення до альтернативних міркувань з конкретної проблеми, проявляє вміння самостійно та аргументовано викладати матеріал. Студент показує глибоке оволодіння лекційним матеріалом. Практичні та самостійні роботи виконані в повному обсязі.
«Добре» («4»)	Студент твердо засвоїв програмний матеріал, може розрізняти основні поняття, не допускає суттєвих неточностей. У відповідях на питання, як правило, вірно застосовує теоретичні положення при рішенні практичних питань і задач, володіє необхідними навичками і прийомами їх виконання. Практичні та самостійні роботи виконані в повному обсязі.
«Задовільно» («3»)	Здобувач освіти не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом, не завжди може розрізняти поняття. Не завжди відповідає на додаткові запитання викладача з метою виявлення розуміння того чи іншого навчального матеріалу. Володіє навчальним матеріалом поверхово, фрагментарно, на рівні запам'ятовування відтворює певну частину навчального матеріалу з елементами логічних зв'язків. Практичні та самостійні роботи виконані в неповному обсязі.
«Незадовільно» («2»)	Здобувач освіти в цілому не володіє навчальним матеріалом, не розрізняє основні поняття. Не може відтворити щойно почутий навчальний матеріал. Не відповідає на додаткові запитання викладача. Не може достовірно викласти опрацьований теоретичний матеріал. Практичні та самостійні роботи виконані в неповному обсязі (менше 50%)

Тематичний план

№ з/п	Назви змістових модулів, тем	Всього годин	Аудиторні				Самостійна робота
			лекції	практичні	семінарські	лабораторні	
1	2	3	4	5	6	7	8
	Модуль 1						
	Тема 1. Основи підприємництва						
1	Тема 1.1. Вступ.	2	2				-
2	Тема 1.2 Сутність підприємництва та його роль в економічному розвитку суспільства	4	-				4
3	Тема 1.3 Підприємець як ключова фігура ринку.	2	-				2
4	Тема 1.4 Організаційні форми підприємництва	4	2				2
5	Тема 1.5 Правове забезпечення розвитку підприємництва	6		2			4
6	Тема 1.6 Фінансове забезпечення і оподаткування малого бізнесу.	4	2	2			-
7	Тема 1.7 Підприємницький ризик і страхування.	4	-				4
	Модуль 2						
	Тема 2. Основи маркетингу						
8	Тема 2.1. Суть і цілі маркетингу.	2	2				-
9	Тема 2.2. Маркетингове середовище і маркетингова інформація.	4	-				4
10	Тема 2.3. Маркетингова товарна політика.	4			2		2
11	Тема 2.4. Маркетингова цінова політика	2	-				2
12	Тема 2.5. Маркетингова політика комунікацій і стимулювання.	4	2	2			-
	Тема 3. Основи менеджменту						
13	Тема 3.1. Менеджмент як наука ефективного управління фірмою в ринкових умовах.	2	2				-
14	Тема 3.2. Функції менеджменту.	4		2			2
15	Тема 3.3. Влада і лідерство в менеджменті.	4		2			2
16	Тема 3.4. Інформація і комунікація в менеджменті.	4	-				4
17	Тема 3.5. Основи управлінських рішень.	4	-				4
	Всього	60	12	10	2		36

Зміст програми навчальної дисципліни

№	Номер модуля, теми програми. Тема заняття та його короткий зміст	Кількість годин			Види навчальних занять та методи їх проведення	Навчально- методична література, унаочнення, методичні рекомендації, інструкційні матеріали, тощо	Самостійне вивчення	Форми контролю
		всього	аудиторні	сам. вивчення				
МОДУЛЬ 1								
	Тема 1. Основи підприємництва							
1.	Тема 1.1. Вступ. Економічна суть, особливості організації і розвитку підприємництва.	2	2	-	Лекція,	(2)стор 5-9		
	1. Поняття і роль підприємництва в умовах розвитку соціально- орієнтованої ринкової економіки.				розповідь,			
	2. Передумови виникнення підприємництва.				бесіда			
		4	-	4		(1)стор 7-12,	Тема 1.2 Сутність підприємництва та його роль в економічному розвитку суспільства.	
							1.Типи та сфери підприємницької діяльності.	
							2.Суб'єкти і об'єкти підприємницької діяльності.	
							3.Роль підприємництва в економіці держави.	
		2	-	2		(3)стор. 20-24	Тема 1.3. Підприємець як ключова фігура ринку.	
						(6) стор. 20-24	1.Мотиваційні критерії бізнесу.	
							2.Особисті і суспільні якості	

Усне
опитува
ння

							підприємця.	
							3. Плюси і мінуси заснування власної справи.	
2	Тема 1.4 Організаційні форми підприємництва.	4	2	2	Лекція,	(2)стор.34 - 40		
	1 . Основні види підприємницької діяльності за організаційними формами.				розповідь,		4. Господарські товариства.	
	2. Класифікація форм підприємництва.				бесіда		5. Особливості діяльності виробничого кооперативу	
	3. Складні форми підприємницької діяльності						(2)стор.59-60	
		4	-	4		(1)стор.34 - 40	Тема 1.5 Правове забезпечення розвитку підприємництва.	
							1. Засновницькі документи та їх підготовка	Усне опитування
							2. Статутний капітал та його формування	
							3. Державна реєстрація підприємництва	
							4. Ліцензування підприємницької діяльності	
3.	Практична робота №1 Організаційно-правові форми ведення бізнесу	2	2	-	Практичне заняття	Інструкційні картки		Захист ПР
4	Тема 1.6. Фінансове забезпечення і оподаткування малого бізнесу.	2	2	-	Лекція,	(1) стор.40-45		Тестування
	1. Основні види фінансування підприємницької діяльності.					(2) стор. 187-197		
	2. Податкова система України та її функції							
	3. Класифікація податків.							
	4. Застосування загальної системи оподаткування							
5	Практична робота №2 Управління фінансами та сплата податків	2	2	-	Практичне заняття	Інструкційна картка		Захист ПР
		4	-	4		(3) стор. 28-34	Тема 1.7 Підприємницький ризик і страхування.	
							1 .Сутність і зміст ризиків у	

							підприємницької діяльності.	
							2.Можливі збитки від ризиків.	
							3.Попереджувальні заходи, способи нейтралізації та мінімізації негативних наслідків можливих ризиків.	
							4.Страхування як метод зниження ризиків.	
МОДУЛЬ II								
	Тема 2. Основи маркетингу							
6.	Тема 2.1. Суть і цілі маркетингу.	2	2	-	Лекція,	(5) стор. 10-24		Усне опитування
	1 .Сутність маркетингу.				розповідь,			
	2.Причини розвитку маркетингу.				бесіда			
	3.Цілі маркетингової діяльності.							
		4	-	4		(5) стор. 35 - 38	Тема 2.2. Маркетингове середовище і маркетингова інформація.	Усне опитування
						(5) стор. 44 - 52	1. Склад маркетингового середовища	
							2. Основні фактори мікросередовища	
							3. Основні фактори макросередовища	
							4. Система внутрішньої звітності	
							5. Система збору зовнішньої поточної маркетингової інформації	
							6. Система маркетингових досліджень.	
		2	-	2		(6) стор. 177-181	Тема 2.3. Маркетингова товарна політика.	
							1. Товар та його характеристики	

							2. Споживчі властивості товару	
							3. Класифікація товарів	
							4. Життєвий цикл товару	
							5. Процес розробки нового товару, конкурентоспроможність	
7	Семінарське заняття № 1 Сегментування ринку, вибір цільових сегментів і позиціонування товару	2	2	-	Семінарське заняття	(5) стор. 60 - 72		Захист доповідей
	1. Поняття і зміст сегментації ринку							
	2. Критерії сегментації ринку							
	3. Принципи та методи сегментування							
	4. Вибір цільових сегментів ринку.							
	5. Позиціонування товару							
		2	-	2		(6) стор. 181-190	Тема 2.4 Маркетингова цінова політика	
							1 .Вибір мети ціноутворення.	
							2.Визначення еластичності ціни і попиту.	
							3.Оцінка витрат і аналіз цін на товари конкурентів.	
							4.Вибір методу ціноутворення і утворення остаточної ціни.	
8.	Тема 2.5 Маркетингова політика комунікацій та стимулювання	2	2	-	Лекція,	(5) стор. 111 - 118		
	1. Комплекс маркетингових комунікацій				розповідь,			
	2. Реклама, її суть і значення				бесіда			
	3. Види реклами							
	4. Основні рішення в сфері реклами							
9.	Практична робота №3 Реклама як основний елемент маркетингових комунікацій	2	2	-	Практичне заняття	Інструкційна картка		Захист ПР
	Тема 3. Основи менеджменту							
10.	Тема 3.1. Менеджмент як наука ефективного	2	2	-	Лекція,	(4) стор. 5 - 9		

	управління фірмою в ринкових умовах.							
	1. Суть, поняття, цілі і завдання менеджменту				розповідь,	(8) стор.136-190		
	2. Система методів менеджменту				бесіда			
	3. Принципи менеджменту							
	4. Механізм впливу менеджменту на людину							
		2	-	2		(4) стор. 12 - 18	Тема 3.2. Функції менеджменту.	
						(4) стор. 26-31	1 .Основне призначення функції планування.	
						(6) стор. 86-107	2.Функція організації в менеджменті.	
							3.Мотивація як функція в менеджменті.	
							4 .Функцій бізнес-плану.	
							5.Призначення бізнес-плану.	
							6.Структура бізнес-плану.	
11	Практична робота №4. Розробка бізнес-плану	2	2	-	Практичне заняття	Інструкційна картка		Захист ПР
		2	-	2		(4) стор. 65 - 69	Тема 3.3. Влада і лідерство в менеджменті.	
							1. Влада як форма цілеспрямованого впливу	
							2. Керівництво як процес здійснення влади	
							3. Стили керівництва	
							4. Управління конфліктами	
12	Практична робота №5. Психологія управління (визначення типу темпераменту)	2	2	-	Практичне заняття	Інструкційна картка		Захист ПР
		4	-	4		(4) стор. 72 - 76	Тема 3.4. Інформація і комунікація в менеджменті.	
							1.Управлінська інформація, види, джерела	
							2.Вимоги до інформації.	

						3.Діловодство і документація. 4.Робота з інтернет-ресурсами.	
		4	-	4	(4) стор. 102 - 104	Тема 3.5. Основи управлінських рішень.	Тестування
					(4) стор. 135 - 141	1.Стадія підготовки	
						2. Стадія ухвалення	
						3. Стадія реалізації рішення	
						4. Рішення що приймаються в ситуаціях невизначеності	
						5. Рішення що приймаються в ситуаціях ризику	
	ВСЬОГО	60	24	36			

Рекомендована література

Основна

1. Основи підприємницької діяльності : підручник / за редакцією д.е.н., проф. В. М. Марченко. – Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського. Вид-во «Політехніка», 2022. – 515 с.
2. Основи підприємницької діяльності та агробізнесу: Навч. посібник./ За ред. М.М. Ільчука,- К: Вища освіта, 2002.- 398с.
3. Підприємництво : підручник / І. В. Гонтарева. – Харків : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2021. – 392 с.
4. Менеджмент. Навчальний посібник./ за редакцією С.І.Михайлова. - Вінниця: Нова книга, 2006 – 416 с.
5. Маркетинг: навчальний посібник/ Н.М.Роздайбіда, М.Р.Муц, Л.С.Полянська, Ю.М.Булега.- К.: Аграрна освіта, 2011.- 326 с.
6. С. В. Панченко, В. Л. Дикань, О. В. Шраменко [та ін.]. – Харків : УкрДУЗТ, 2018. – Ч. 1. Теоретичні основи організації підприємницької діяльності. – 241 с.,
7. Ануфрієва О. Л., Пальчевська Т. Г., Лагоцька Г. М. Підприємницька діяльність. Навчальний посібник. / За науковою ред. О. Л. Ануфрієвої/ – Івано-Франківськ, «ЛілеяНВ», – 2014. – 304 с
8. Менеджмент : Підручник / С.Ю. Бірюченко, К.О. Бужимська, І.В. Бурачек та ін.; під заг. ред. Т.П. Остапчук. – Житомир: Державний університет «Житомирська політехніка». – Житомир: Вид-во «Рута», 2021. – 856 с.

Інформаційні ресурси

1. Господарський Кодекс України // Режим доступу <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/436-15>
2. Податковий Кодекс України// Режим доступу <http://sts.gov.ua/nk/>
3. Цивільний Кодекс України // Режим доступу <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/435-15>
4. Митний Кодекс України // Режим доступу <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4495-17#Text>
5. Кодекс законів про працю України // Режим доступу <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/322-08#Text>